

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 16. marts 2022

Sag 9/2021

(1. afdeling)

Mette Ditmer Design ApS

(advokat Johan Løje)

mod

JYSK A/S

(advokat Frank Bøggild)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Fogedretten i Aarhus den 5. november 2019 (FS 22–7313/2019) og af Vestre Landsrets 13. afdeling den 16. juli 2020 (V.L. B–0510–19).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Jan Schans Christensen, Kurt Rasmussen og Rikke Foersom.

Påstande

Kærende, Mette Ditmer Design ApS, har nedlagt påstand om, at sagsomkostningsbeløbet for landsretten forhøjes til 116.906,63 kr., subsidiært til et mindre beløb.

JYSK A/S har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Fogedretten i Aarhus behandlede den 19. august 2019 en anmodning fra Mette Ditmer Design ApS om bevissikring hos JYSK A/S. Baggrunden for anmodningen var, at Mette Ditmer Design var af den opfattelse, at JYSK havde handlet i strid med ophavsretsloven og markedsføringsloven ved salg af produkterne i serierne ”Lane”, ”Enviken”, ”Tingsryd” og ”Vadstena”,

der i udformning ligger tæt op ad Mette Ditmer Designs produkter i serierne "Venezia", "Tile Stone", "Lotus" og "Marble".

Under udkørende fogedforretning til JYSKs hovedkontor samme dag bestemte fogedretten, at bevissikringen kunne foretages mod sikkerhedsstillelse på 50.000 kr., og at bevissikringen ville omfatte undersøgelse af 4 personers mailkorrespondance, herunder tal for indkøb, salg og lager samt lagerstatus, priser og ordrebehandling vedrørende varenumrene 2749000-93, 2745400-02, 2744600-01, 2746200, 2744700-02, 2747700-02 og varenavnene "Lane", "Enviken", "Tingsryd" og "Vadstena".

Fogedretten ved IT-sagkyndig, Lars Krüger, foretog herefter en undersøgelse med henblik på sikring af materiale, der måtte antages at være af betydning med henblik på at konstatere, om og i hvilket omfang krænkelse af ophavsretsloven og markedsføringsloven havde fundet sted. Det fremgår af den IT-sagkyndiges resumé af bevissikringen bl.a.:

"Efter aftale fremsendes hermed resume fra den IT-mæssige del af bevissikringen, der blev gennemført den 19. august 2019 i Brabrand.

Følgende blev gennemført efter anvisning fra fogedretten ved bevissikringen:

- 1) Søgning gennemført i ERP-system ud fra angivne varenumre og navne. Fra ERP-systemet blev der derefter udlæst oplysninger om indkøb, salg, lagerstatus og igangværende bekræftede indkøbsordrer for de angivne varenumre/navne. Der er efter anvisning fra fogedretten foretaget udlæsning af ERP-systemet for samtlige oprettede regnskaber indeholdende alle tilgængelige lande, hvad angår salg af de angivne varenumre/navne.
- 2) Sikkerhedskopi af maildatabase udlæst for følgende medarbejdere hos rekvisitus:
 - Birgitte Pasgaard
 - Søren Nissen
 - Kathrine Møller Vinther
 - Sara Rasmussen
- 3) Efter aftale blev kontorerne tilhørende de tre udpegede indkøbere (Søren Nissen, Kathrine Møller Vinther og Sara Rasmussen) gennemgået med henblik på, at dokumentere eventuelt fysisk materiale med mulig relevans for sagen. De effekter der blev konstateret ved gennemgangen, og som skønnes eventuelt at kunne have relevans for sagen blev fotodokumenteret.

Den IT-mæssige del af bevissikringen blev afsluttet kl. 17.20 den 19. august 2019."

Mette Ditmer Designs advokat udarbejdede den 21. august 2019 udkast til søgetema til brug for den IT-sagkyndiges bevissikringsundersøgelse. Af udkastet fremgår bl.a.:

”Undersøgelsens genstand

- Varelager:
- Bogføringsmateriale, herunder fakturaer
- Ordresedler eller lignende
- Markedsføringsmateriale
- Dokumenter indeholdende oplysninger om JYSKs varelagerbeholdning
- Dokumenter indeholdende oplysninger om JYSKs indkøb og salg
- Dokumenter indeholdende kunde- og varestatistikker eller lignende
- Dokumenter indeholdende oplysninger og JYSKs leverandører
- Dokumenter indeholdende oplysninger om indkøbspriser, priskalkulationer og fortjeneste på de forskellige produkter

- Elektroniske filer:
 - Spejling af IT
 - Evt server (i skyen) og bærbare pc-ere og e-mail konti
 - Tilhørende
 - Alle indkøbere med ansvar for indkøb af de relevante produkter
 - Computer tilhørende personer, der har ansvar for eller arbejder med at indkøbe produkter til JYSK
 - Computer tilhørende personer, der har ansvar for eller arbejder for JYSKs bogholderi.

Liste med søgeord

Varenavne

- LANE
- ENVIKEN
- TINGSRYD
- VADSTENA

Varenumre

- 2749000-03
- 2745400-02
- 2744600-01
- 2746200
- 2744700-02
- 2747700-02

Produktnavne

- Bakke.. grøn
- Opbevaringsglas .. grøn
- Sæbepumpe
- Tandkrus

- Toiletbørste
- Terrazzo

Generelt og originale

- METTE DITMER
- MD
- VENEZIA
- TILE STONE
- LOTUS
- MARBLE
- IDANNA
- SCHOU”

JYSK protesterede mod den foreslåede genstand for bevissikringsundersøgelsen og anførte bl.a., at søgeordene skulle begrænses, og at undersøgelsen alene skulle angå selskabet JYSK A/S og ikke andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber. JYSK anførte også, at undersøgelsen ikke skulle omfatte dokumenter med kunde- og varestatistikker eller lignende, og at undersøgelsen heller ikke skulle omfatte dokumenter med oplysninger om JYSKs leverandører, indkøbspriser, priskalkulationer og fortjeneste på de forskellige produkter.

Den 5. november 2019 afsagde fogedretten kendelse, hvorefter JYSKs protest ikke blev taget til følge. Af fogedrettens begrundelse fremgår bl.a.:

”Sagen er rettet mod Jysk A/S, og bevissikringen kan derfor rettes mod de oplysninger, der er vedrørende ovennævnte undersøgelseskriterier, som forefindes på den eller de servere, der er adgang til hos Jysk A/S. Det vil derfor også kunne omfatte salg af de i sagen omhandlede produkter i andre lande, som forefindes hos Jysk A/S, uanset dette også omfatter Jysk A/S datterselskaber.

Med hensyn til de ubestemte søgekriterier som Bakke...grøn, toiletbørste m.v., anført i rekvirentens begæring og processkrift af 2. oktober 2019, tillades disse anvendt, idet der i forbindelse med udarbejdelse af den sagkyndige rapport vil foretages en udskillelse af ikke relevante oplysninger, der også angår personlige mailkorrespondancer.

Når den sagkyndige rapport foreligger, vil der skulle tages stilling til, hvilke søgninger der er relevante, herunder omkring indkøbspriser og kostpriser.”

JYSK kærede fogedrettens kendelse til landsretten, og parterne nedlagde under kæresagen følgende påstande:

”Påstand 1:

Fogedretten i Aarhus' kendelse af 5. november 2019 ændres, således at bevissikringssagen og dermed den IT-sagkyndiges undersøgelse alene skal omfatte materiale, der vedrører JYSK A/S og indeholder oplysninger om JYSK A/S, og ikke om andre selskaber (herunder koncernforbundne selskaber), og alene oplysninger om JYSK A/S' salg eller markedsføring foretaget i Danmark.

Påstand 2:

Fogedretten i Aarhus' kendelse af 5. november 2019 ændres, således at bevissikringssagen og dermed den IT-sagkyndiges undersøgelse ikke omfatter:

- Dokumenter indeholdende kunde- og varestatistikker eller lignende
- Dokumenter indeholdende oplysninger om JYSKs leverandører
- Dokumenter indeholdende oplysninger om indkøbspriser, priskalkulationer
- og fortjeneste på de forskellige produkter.

Subsidiært, at det pågældende materiale udleveres til indkærede, Mette Ditmer Design ApS, i anonymiseret form.

Påstand 3:

Fogedretten i Aarhus' kendelse af 5. november 2019 ændres, således at den IT-sagkyndige i sin gennemgang af det bevissikrede materiale ikke skal anvende følgende generiske søgeord:

- Bakke... grøn
- Opbevaringsglas... grøn
- Sæbepumpe
- Tandkrus
- Toiletbørste
- Terrazzo
- Mette Ditmer
- MD

JYSK A/S har subsidiært nedlagt påstand om, at Fogedretten i Aarhus' kendelse af 5. november 2019 om undersøgelsens omfang ophæves, og at sagen hjemvises til fornyet behandling i fogedretten.

Mette Ditmer Design ApS har overfor JYSK A/S' principale påstande 1 og 2 påstået afvisning, subsidiært stadfæstelse, og over for JYSK A/S' påstand 3 påstået stadfæstelse.

Mette Ditmer Design ApS har overfor JYSK A/S' subsidiære påstand påstået frifindelse.”

Ud over JYSKs kæreskrift blev der som led i skriftvekslingen for landsretten afgivet kæresvarskrift, kærereplik med bilag, kæreduplik med bilag og sammenfattende processkrifter fra begge parter.

Med henvisning til sagens beskaffenhed traf landsretten den 17. februar 2020 beslutning om, at kæremålet skulle behandles mundtligt, uanset at ingen af parterne havde anmodet herom, jf. retsplejelovens § 587, stk. 6, jf. § 653 a, stk. 8.

Kæremålet blev behandlet mundtligt i et retsmøde den 11. juni 2020. I retsmødet blev sagen forelagt, og vidnet A, ... i JYSK, afgav forklaring. Sagen blev herefter procederet og optaget til kendelse.

Den 16. juli 2020 stadfæstede landsretten fogedrettens kendelse med følgende begrundelse:

”JYSK A/S’ påstand 1

Der er ikke grundlag for at fastslå, at påstanden er for upræcis. Mette Ditmer Design ApS’ afvisningspåstand tages derfor ikke til følge.

Landsretten lægger til grund, at der blandt de data, der blev sikret den 19. august 2019, er data, som vedrører andre selskaber i JYSK-koncernen, herunder udenlandske selskaber.

Efter ... As forklaring lægger landsretten til grund, at han og quality- and compliancedirektør Lars Ringved Nielsen samt et yderligere antal medarbejdere i JYSK A/S som følge af, at de varetager koncernfunktioner, havde rådighed over de sikrede data fra andre selskaber i JYSK-koncernen. Der vil derfor som udgangspunkt kunne foretages bevissikring i disse data, hvis dataene må antages at være af betydning med henblik på at konstatere, om og i hvilket omfang krænkelse har fundet sted, jf. retsplejelovens § 653, stk. 3.

Mette Ditmer Design ApS har om baggrunden for begæringen om bevissikring oplyst, at Mette Ditmer Design ApS vil kræve erstatning og vederlag fra JYSK A/S og dets moderselskab JYSK Holding A/S baseret på den samlede omsætning, der har været i koncernen. Mette Ditmer Design ApS har henvist til, at JYSK A/S forestår produktudvikling for samtlige selskaber i JYSK-koncernen, og at der er en meget stærk formodning for, at den skete krænkelse er sket hos JYSK A/S, hvorefter de krænkende varer er distribueret ud til JYSK-koncernens selskaber i hele verden. JYSK A/S vil derfor efter reglerne om medvirken være ansvarlig for eventuelle krænkelse begået af koncernselskaber i udlandet. Mette Ditmer Design ApS har endvidere henvist til, at JYSK A/S som følge af, at de krænkende produkter er udviklet i Danmark af JYSK A/S og distribueret ud i verden med JYSK A/S’ mellemkomst, kan være medansvarlig efter markedsføringslovens regler for krænkelse begået af JYSK-koncernens selskaber.

JYSK A/S har heroverfor anført, at bevissikring alene kan finde sted med henblik på at søge bevis for eventuelle krænkelse begået i Danmark, og at JYSK A/S ikke kan pålægges ansvar for eventuelle krænkelse begået af selvstændige koncernselskaber.

Efter det af Mette Ditmer Design ApS anførte finder landsretten, at det må antages, at de data, som JYSK A/S havde rådighed over vedrørende koncernselskaber i udlandet, kan være af betydning med henblik på at konstatere, om og i hvilket omfang krænkelse begået af JYSK A/S har fundet sted, jf. retsplejelovens § 653, stk. 3. Landsretten tager derfor Mette Ditmer Design ApS' påstand om stadfæstelse til følge.

JYSK A/S' påstand 2

Landsretten forstår parternes påstande og anbringender således, at der er enighed om, at der er sikret materiale af den karakter, som fremgår af påstand 2, og at fogedretten ved den påkærede kendelse har fastslået, at der kan foretages søgning i dette materiale. JYSK A/S' påstand angår den IT-sagkyndiges undersøgelse af materialet, og ikke spørgsmålet om den efterfølgende udlevering af materiale. Landsretten tager derfor ikke Mette Ditmer Design ApS' påstand om afvisning til følge.

Da dokumenter med oplysninger om kunde- og varestatistikker eller lignende, oplysninger om JYSK A/S' leverandører og oplysninger om indkøbspriser, priskalkulationer og fortjeneste på de forskellige produkter efter deres karakter må antages at være af betydning med henblik på at konstatere, om og i hvilket omfang krænkelse har fundet sted, jf. retsplejelovens § 653, stk. 3, stadfæster landsretten fogedrettens afgørelse om, at der kan foretages søgning heri.

Først når den IT-sagkyndiges rapport vedrørende bevissikringen foreligger, vil der – inden rapporten udleveres til Mette Ditmer Design ApS – kunne tages stilling til, om og i hvilket omfang der eventuelt skal ske anonymisering, jf. retsplejelovens § 653, stk. 4. Da fogedretten ikke har truffet afgørelse herom, afviser landsretten JYSK A/S' subsidiære påstand.

JYSK A/S' påstand 3

Efter karakteren af de produkter, der er omfattet af sagen, sammenholdt med, at sagen angår spørgsmålet om JYSK A/S' ansvar for påståede krænkelse af Mette Ditmer Design ApS' designs, finder landsretten, at søgeordene "Bakke... grøn, Opbevaringsglas... grøn, Sæbepumpe, Tandkrus, Toiletbørste, Terrazzo, Mette Ditmer og MD" er relevante. Der er derfor ikke grundlag for at bestemme, at den IT-sagkyndige i sin gennemgang af det bevissikrede materiale ikke skal anvende disse søgeord.

Landsretten tager derfor ikke JYSK A/S' påstand til følge.

Da der heller ikke er grundlag for at hjemvise sagen til fornyet behandling i fogedretten, stadfæster landsretten herefter fogedrettens kendelse i det omfang, den er kæret.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal JYSK A/S betale kære-sagsomkostninger for landsretten til Mette Ditmer Design ApS med 25.000 kr.

Beløbet, der er til dækning af udgifter til advokatbistand, er ekskl. moms, da det ikke er oplyst, at Mette Ditmer Design ApS ikke er momsregistreret. Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens karakter og omfang."

Retsgrundlag

Af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (retshåndhævelsesdirektivet) fremgår bl.a.:

”EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –
...

ud fra følgende betragtninger:

...

3) Uden effektive midler til at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder mindskes interessen imidlertid for innovation og kreativitet, og investeringerne vil falde. Det er derfor nødvendigt at sikre, at de materielle regler om intellektuel ejendomsret, der i dag i høj grad henhører under den gældende fællesskabsret, reelt anvendes i Fællesskabet. I den henseende er midlerne til at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder afgørende for et velfungerende indre marked.

...

20) Da beviser er af altafgørende betydning for at fastslå en krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, bør det sikres, at der reelt er mulighed for at optage, fremlægge og sikre beviser. Procedurene bør tage hensyn til forsvarets rettigheder og sikre de nødvendige garantier, herunder beskyttelse af fortrolige oplysninger. Hvad angår krænkelse i kommerciel målestok er det også vigtigt, at domstolene i givet fald kan kræve finansielle og kommercielle dokumenter, herunder bankdokumenter, som er under den formodede krænkende parts kontrol, fremlagt.

...

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

Genstand og anvendelsesområde

Artikel 1

Genstand

Dette direktiv vedrører de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. I dette direktiv omfatter udtrykket "intellektuelle ejendomsrettigheder" også industrielle ejendomsrettigheder.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Med forbehold af de midler, der er indført eller kan indføres i fællesskabslovgivningen eller i medlemsstaternes lovgivninger, for så vidt disse midler er gunstigere for rettingshaverne, finder de i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler anvendelse i overensstemmelse med artikel 3 på enhver krænkelse af intellektuelle

elle ejendomsrettigheder som fastsat i fællesskabsretten og/eller den pågældende medlemsstats nationale ret.

...

KAPITEL II

Foranstaltninger, procedurer og retsmidler

Afdeling 1

Almindelige bestemmelser

Artikel 3

Almindelige bestemmelser

1. Medlemsstaterne fastsætter de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af dette direktiv. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være fair og rimelige, de må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

2. Foranstaltningerne og retsmidlerne skal ligeledes være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning, og de skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes garanti mod misbrug af dem.

...

Afdeling 2

Bevismateriale

...

Artikel 7

Foranstaltninger til sikring af bevismateriale

1. Medlemsstaterne sikrer, allerede inden behandlingen af en sag vedrørende realiteten påbegyndes, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af en part, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at hans intellektuelle ejendomsret er blevet krænket eller vil blive krænket, træffer afgørelse om, at der omgående skal iværksættes effektive foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre det relevante bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes. Sådanne foranstaltninger kan omfatte en udførlig beskrivelse af de omtvistede varer med eller uden udtagning af prøver eller en beslaglæggelse af disse og, når det er hensigtsmæssigt, af de materialer og redskaber, der har været anvendt i fremstillingen og/eller distributionen af disse varer og af de hertil hørende dokumenter. Disse foranstaltninger træffes om nødvendigt uden at modparten høres, især hvis en forsinkelse vil kunne påføre rettighedshaveren et uopretteligt tab, eller hvor der foreligger en påviselig risiko for tilintetgørelse af bevismateriale.

...

Afdeling 6
Erstatning og sagsomkostninger

...

Artikel 14
Sagsomkostninger

Medlemsstaterne sikrer, at rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger og andre udgifter, som den part, der har vundet sagen, har afholdt, som generel regel bæres af den part, der har tabt sagen, medmindre billighedshensyn taler imod dette.”

Retshåndhævelsesdirektivet blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 279 af 5. april 2006 om ændring af retsplejeloven (Gennemførelse af EU-regler om håndhævelse af immaterialrettigheder mv.). Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketings-tidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 67, s. 2010-2011 og s. 2018-2019):

”1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at foretage de ændringer i retsplejeloven, der er nødvendige til gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EF-Tidende 2004 L 157 s. 45) (retshåndhævelsesdirektivet). Direktivet sikrer bl.a. indehaveren af intellektuelle ejendomsrettigheder - der på dansk også benævnes immaterialrettigheder - adgang til en række civilretlige foranstaltninger mv. med henblik på at håndhæve disse rettigheder. Direktivet er optrykt som bilag til lovforslaget.

Immaterialretten er den del af formueretten, der handler om beskyttelsen af åndens skabende arbejde. Immaterialretslovene - hvoraf de vigtigste er ophavsretsloven, designloven, patentloven, brugsmodelloven og varemærkeloven - bygger på en såkaldt eneretskonstruktion, hvorefter retten til at anvende de beskyttede fænomener i kommerciel sammenhæng forbeholdes en enkelt nærmere angiven fysisk eller juridisk person. Krænkelser af immaterialrettigheder foreligger, hvor andre end rettighedshaveren på ulovlig måde anvender det beskyttede fænomen uden rettighedshaverens accept. Overtrædelse af immaterialretslovene kan bl.a. medføre straf. De strafferetlige sanktioner og straffeprocessuelle foranstaltninger som f.eks. ransagning er ikke omfattet af direktivet og omtales derfor ikke nærmere i det følgende. Rettighedshaveren har tillige mulighed for civilretligt at forfølge krænkelser. I denne forbindelse er bl.a. muligheden for nedlæggelse af fagedforbud ofte relevant. Rettighedshaveren kan desuden rejse krav om f.eks. erstatning og godtgørelse. Med henblik på at imødegå de særlige bevisproblemer på dette område indeholder retsplejeloven særlige regler om bevissikringsundersøgelser i relation til immaterialretskrænkelser mv.

Direktivets indhold er omtalt i punkt 2 nedenfor. Direktivet skal være gennemført i national ret senest den 29. april 2006.

Gennemførelsen af retshåndhævelsesdirektivet indebærer endvidere ændringer i en række immaterialretlige love. Der henvises herom til det lovforslag om ændring af patentloven og ophavsretsloven mv., som samtidig med dette lovforslag er fremsat af økonomi- og erhvervsministeren.

...

3. Gældende ret

...

3.6 Sagsomkostninger

Reglerne om sagsomkostninger findes i retsplejelovens kapitel 30. Det fremgår af retsplejelovens § 312, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Retten kan dog bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det.

...

4. Lovforslaget udformning

4.1. Oversigt

Retsplejelovens regler opfylder i vidt omfang de forpligtelser, som følger af direktivets bestemmelser af retsplejemæssig karakter.

...

Forpligtelserne i direktivets artikel 14 om sagsomkostninger er efter Justitsministeriets opfattelse opfyldt ved retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger, herunder § 312, jf. pkt. 3.6 ovenfor.”

Anbringender

Mette Ditmer Design har anført navnlig, at retshåndhævelsesdirektivet har til formål at styrke mulighederne for effektiv håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, og at foranstaltninger til sikring af bevismateriale som nævnt i direktivets artikel 7 har væsentlig betydning for adgangen til effektiv håndhævelse. Principperne i direktivets artikel 14 om udmåling af sagsomkostninger finder derfor også anvendelse ved udmåling af sagsomkostninger i sager om bevissikring efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57 a.

Udmålingen af sagsomkostningerne skal ske i overensstemmelse med principperne i retshåndhævelsesdirektivets artikel 14, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger og andre udgifter, som den vindende part har afholdt, bæres af den tabende part. Endvidere skal der ved udmålingen af sagsomkostninger tages hensyn til, at medlemsstaterne efter direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, skal fastsætte effektive og afskrækkende retsmidler, der ikke er unødigt udgiftskrævende.

Landsretten har tilkendt et sagsomkostningsbeløb på 25.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand. De reelt afholdte og dokumenterede udgifter til advokatbistand i forbindelse med kæresagen i landsretten udgør imidlertid 116.906,63 kr. Den store forskel mellem det tilkendte sagsomkostningsbeløb og de reelt afholdte udgifter viser, at der ikke er tale om rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger. Landsrettens omkostningsafgørelse er derfor i strid med principperne i retshåndhævelsesdirektivets artikel 14.

Landsrettens udmåling af sagsomkostninger i kæresagen er heller ikke i overensstemmelse med landsretspræsidenternes vejledende takster pr. 1. oktober 2014 for salærer i fogedsager, hvor det af pkt. 7 om udmåling i bevissikringsager fremgår, at salæret i sager uden økonomisk værdi tilkendes skønsmæssigt under hensyn til sagens karakter og den medgåede tid med en timesats svarende til grundsatsen for forsvarere. Også ud fra dette udmålingsprincip burde landsretten have fastsat sagsomkostningsbeløbet væsentligt højere, da der er anvendt 32,4 advokattimer på kæresagen.

Ved udmålingen af sagsomkostningerne må det endvidere indgå, at de krænkende produkter er solgt i stort omfang, og at Mette Ditmer Designs erstatningskrav forventes at kunne opgøres til mere end 10 mio. kr.

JYSK har anført navnlig, at retshåndhævelsesdirektivets artikel 14 ikke kan anvendes som fortolkningsbidrag ved udmåling af sagsomkostninger i en processuel, fogedretlig kæresag som den foreliggende.

Retshåndhævelsesdirektivets artikel 14 er under alle omstændigheder uden betydning, da det ved gennemførelsen af direktivet i dansk ret ved lov nr. 279 af 5. april 2006 var forudsat, at forpligtelserne i direktivets artikel 14 er tilgodeset ved dansk rets almindelige principper for udmåling af sagsomkostninger.

Ved udmåling af sagsomkostninger i kæresagen skal der tages hensyn til, at kæremålet for landsretten alene angik den nærmere afgrænsning af bevissikringsundersøgelsens genstand.

Det tilkendte sagsomkostningsbeløb i kæresagen på 25.000 kr. er i overensstemmelse med gældende principper for udmåling af sagsomkostninger efter dansk ret. Efter de gældende principper skal sagsomkostningerne i sager, hvor den økonomiske værdi ikke kan opgøres, ikke blot udmåles efter medgået tid, men ud fra en samlet vurdering af, hvad der efter sagens karakter, omfang og forløb mv. kan anses for rimeligt.

Det, Mette Ditmer Design har anført om størrelsen af et eventuelt erstatningskrav, kan ikke tillægges nogen vægt ved udmålingen af sagsomkostningerne.

Højesterets begrundelse og resultat

Landsretten stadfæstede den 16. juli 2020 fogedrettens kendelse i en bevissikringssag mellem Mette Ditmer Design ApS og JYSK A/S. I sagsomkostninger for landsretten blev Mette Ditmer Design tilkendt 25.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand.

Kæremålet for Højesteret angår alene spørgsmålet om sagsomkostninger.

Det følger af retsplejelovens § 653 d, jf. § 643, at retsplejelovens almindelige regler om sagsomkostninger finder anvendelse ved fogedrettens afgørelse om betaling af de omkostninger, der har været forbundet med fogedrettens behandling af en sag om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder mv.

Udgangspunktet er herefter, at den tabende part i kæresagen skal erstatte modparten de udgifter, der har været fornødne til kæresagens forsvarlige udførelse, jf. retsplejelovens § 312, stk. 2, jf. § 316, stk. 1.

Kæremålet for landsretten angik bevissikringsundersøgelsens genstand og omfang, og det gav anledning til omfattende skriftveksling mellem parterne. Kæremålet blev efter landsrettens bestemmelse behandlet mundtligt.

Under hensyn til navnlig kæresagens karakter og advokatarbejdets omfang finder Højesteret, at beløbet til dækning af advokatudgift for landsretten skal forhøjes til 60.000 kr. Der er her ved taget hensyn til at sikre, at en væsentlig og passende del af de rimelige udgifter, som den part, der har fået medhold i kæresagen, har afholdt, bæres af den tabende part, jf. artikel 14 i

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (2004/48) som fortolket af EU-Domstolen i dom af 28. juli 2016 i sag C-57/15 (United Video Properties).

Thi bestemmes:

I sagsomkostninger for landsretten skal JYSK A/S betale 60.000 kr. til Mette Ditmer Design ApS.

I sagsomkostninger for Højesteret skal JYSK A/S betale 15.000 kr. til Mette Ditmer Design ApS.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter afsigelsen af denne højesteretskendelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kærefgiften for Højesteret tilbagebetales.